

DAVA ŞARTI OLAN
ARABULUCUK KAPSAMINDAKİ
SINAI MÜLKİYET UYUŞMAZLIKLARI

Av. Osman Umut KARACA, LL.M.*

* Türk Patent ve Marka Kurumu Avukatı, Arabulucu, Ankara Barosu Fikrî Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Kurulu Başkan Yardımcısı.

GİRİŞ

Uyuşmazlıkların, arabulucunun yardımı ve tarafların anlaşması ile çözüme kavuşturulması temeline dayanan arabuluculuk sistemi, farklı toplumlarda uygulama alanı bulmakta ve oldukça eski zamanlara tarihlenmektedir.^[1] Türk hukukunda; 7.2.2012 tarihli ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu (Arabuluculuk Kanunu) ile pozitif hukuki dayanağa kavuşan arabuluculuk müessesesi; yargılama, tahkim ve diğer uyuşmazlık çözüm yöntemleri gibi adalete erişim araçlarından biri olarak kabul edilmektedir.^[2]

Hukuk uyuşmazlıkları bakımından, 1.1.2018 tarihine kadar ihtiyari bir uyuşmazlık çözüm yöntemi olan arabuluculuk, 12.10.2017 tarihli ve 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu m.3 hükmü uyarınca, bir kısım iş uyuşmazlıkları bakımından, başvurulması dava şartı olan bir uyuşmazlık çözüm yöntemi haline gelmiştir. Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinden biri olan arabuluculuk müessesesinin geliştirilmesine ve yaygınlaştırılmasına ilişkin yürütülen çalışmalar, bir kısım iş uyuşmazlıkları için dava şartı haline gelen arabuluculuktan beklenen faydanın sağlanmasının da getirdiği motivasyonla, 2018 yılının son aylarında farklı bir boyut kazanmış, ilgili mercilerde, dava şartı olan arabuluculuğun kapsamının genişletilmesi ve ticari uyuşmazlıkların bir kısmının da dava şartı olan arabuluculuk kapsamına dâhil edilmesi yönünde irade oluşmuştur. Bu iradenin uygulamaya geçirilmesine ilişkin hükümler de içeren 2/1286 sayılı Kanun Teklifi, 13.11.2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş,^[3] anılan Teklif, 6.12.2018 tarihinde TBMM Genel Kurulu'nda Kabul edilerek Kanunlaşmıştır. Başlığında arabuluculuğa ilişkin herhangi bir ifade yer almayan, 6.12.2018 tarihli ve 7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun (7155 sayılı Kanun), 19.12.2018 tarihli ve 30630 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. 7155 sayılı Kanun'un ticari uyuşmazlıklarda arabuluculuğa ilişkin m.20 ve m.21 hükümleri 1.1.2019 tarihinde, genel olarak dava şartı olan arabuluculuğa ilişkin m.22 ve m.23 hükümleri ise 19.12.2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Sınai mülkiyete ilişkin bir kısım hukuk uyuşmazlıkları bakımından yaklaşık üç aylık uygulama geçmişi olan dava şartı olan arabuluculuğun; kapsamı,

[1] **Demir C. E.**, Temel Arabuluculuk Eğitimi Katılımcı Kitabı, Bölüm 1 Giriş, Edit. **Yeşilirmak A. / Kekeç K.**, Ankara 2017, s.27. (<http://www.adb.adalet.gov.tr/arabuluculukkatilimcielkitabi.pdf>, 23.2.2019.)

[2] Demir C. E., Temel Arabuluculuk Eğitimi Katılımcı Kitabı, s.28. (<http://www.adb.adalet.gov.tr/arabuluculukkatilimcielkitabi.pdf>, (23.2.2019.)

[3] Bkz; <https://www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-1286.pdf>, (25.2.2019)

koşulları, uygulanma usul ve esasları hakkında tartışmalar güncelliğini korumaktadır. Uygulamadaki belirsizliklerin giderilmesi için eğitim çalışmaları yapılmakta, bilgilendirici dokümanlar hazırlanmakta ve çok sayıda etkinlik düzenlenmektedir. Doktrinde konuya ilişkin hemen hemen hiçbir çalışma bulunmazken, müessesenin doldukça yeni olması sebebiyle uygulamada birlik sağlayacak yargı kararlarına erişim de hayli sınırlıdır. Bu itibarla, çalışmamızın hazırlık sürecinde kaynak sıkıntısı yaşansa da daha önce üzerinde neredeyse hiç çalışılmamış bir konuyu ele almak, düşüncelerin doktrindeki görüşlerin ve yargı kararlarının etkisinde kalmadan özgürce ifade edilebilmesi hususunda da belli oranda avantaj sağlamaktadır.

“Arabuluculuk Sisteminde Marka ve Patent Vekillerinin Rolü Paneli”^[4] ile “Ticari Uyuşmazlıklar Bağlamında Fikri Mülkiyet Haklarında Arabuluculuk Konferansı”^[5] etkinliklerinde tarafımızca sunulan tebliğlerin genişletilmesi ile oluşturulan çalışmamızda, dava şartı olan arabuluculuğa ilişkin genel nitelikteki eleştirilere değinilmeksizin; sınai mülkiyet haklarına ilişkin uyuşmazlıklar bakımından arabuluculuk müessesesinin tarihsel geçmişi, dava şartı olan arabuluculuğa tabi sınai mülkiyet uyuşmazlıklarının tespit edilmesinde esas alınacak ölçütler, 22.12.2016 tarihli ve 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu (SMK) kapsamında yer alan ve dava şartı olan arabuluculuğa tabi uyuşmazlıklar ile sınai mülkiyet hakları bağlamında dava şartı olan arabuluculuğun uygulanması aşamasında ortaya çıkması muhtemel tartışmalar ele alınacaktır ve bu tartışmalara çözüm önerileri getirilecektir.

SINAI MÜLKİYET HAKLARINA İLİŞKİN UYUŞMAZLIKLAR BAKIMINDAN ARABULUCULUK MÜESSESİNİN VE ARABULUCULUK ÇALIŞMALARININ GEÇMİŞİ

7155 sayılı Kanun’da, doğrudan fikri mülkiyet haklarına ilişkin bir düzenleme yer almamaktadır. Bununla birlikte 7155 sayılı Kanun’un TTK’ye ilişkin düzenlemeleri fikri mülkiyet haklarını da etkilemektedir. Gerçekten 7155 sayılı Kanun m.20 hükmüyle TTK’ye eklenen m.5/A hükmü ile TTK m.4 hükmünde

[4] 16.1.2019 tarihinde Türk Patent ve Marka Kurumu ev sahipliğinde, Adalet Bakanlığını Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü Arabuluculuk Dairesi Başkanlığı, Patent ve Marka Vekilleri Derneği ve Bağımsız Arabulucular Derneğinin katılım ve katkılarıyla gerçekleştirilen Panel.

[5] 6.3.2019 tarihinde Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Ankara Üniversitesi Fikri ve Sınai Haklar Araştırma ve Uygulama Merkezinin ev sahipliğinde, Adalet Bakanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü Arabuluculuk Dairesi Başkanlığı iş birliğiyle gerçekleştirilen Konferans.

ve diğer kanunlarda belirtilen ticari davalardan, konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı haline getirilmiştir. TTK m.4/1,d hükmüne göre; her iki tarafın da ticari işletmesiyle ilgili hususlardan doğan hukuk davaları ve çekişmesiz yargı işleri ile tarafların tacir olup olmadıklarına bakılmaksızın; fikrî mülkiyet hukukuna dair mevzuatta öngörülen hususlardan doğan hukuk davaları ve çekişmesiz yargı işleri ticari dava ve ticari nitelikte çekişmesiz yargı işi sayılmaktadır. Bununla birlikte herhangi bir ticari işletmeyi ilgilendirmeyen fikir ve sanat eserlerine ilişkin haklardan doğan davalar bu kapsam dışında bırakılmıştır.

TTK m.5/A ve m.4/1,d hükmü dolayısıyla fikrî mülkiyet haklarına ilişkin uyuşmazlıkların bir kısmının dava şartı olan arabuluculuk kapsamına dâhil edilmesi aşağıda etraflıca incelenecektir. Bu noktada fikrî mülkiyet haklarına ilişkin uyuşmazlıklarda ihtiyari arabuluculuğun tarihsel geçmişine de kısaca değinilmesinde fayda vardır. Bu bağlamda 2015-2018 yılları arasında uygulanan Ulusal Fikrî Haklar Strateji Belgesi ve Eylem Planı'ndaki (2015-2018 Eylem Planı) eylemler arasında fikrî haklar alanındaki uyuşmazlıklar bakımından alternatif çözüm yolları ve arabuluculuk sisteminin teşvik edilmesi eylemi de yer almıştır. Türk Patent ve Marka Kurumu (TÜRKPATENT), Adalet Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürlüğü sorumluluğunda yürütülen eylem kapsamında çok sayıda toplantı yapılmış ve fikrî mülkiyet hakları alanında arabuluculuk müessesesinin daha yaygın kullanımına ilişkin eğitim faaliyetleri yürütülmesi konusunda mutabakata varılmıştır. Yine 2015-2018 Eylem Planı'nın, SMK'ye ve SMK'nin hazırlık sürecine de yansımaları olmuştur. Gerçekten; TÜRKPATENT'in, gerekli görmesi halinde, SMK m.19/4 hükmünde marka başvurusunun yayımına itirazın incelenmesi aşamasında, m.21/3 hükmünde markanın yayımına itirazın reddi ya da kabulü kararına karşı yapılan itirazın incelenmesi aşamasında ve m.40/5 hükmünde coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı başvurusunun yayımına itirazın incelenmesi aşamasında tarafları uzlaşmaya^[6] teşvik edebileceği ve "uzlaşma" olarak ifade edilen bu sürece Arabuluculuk Kanunu hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir. Belirtilen sürecin daha ayrıntılı şekilde düzenlendiği Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik (SMK Yönetmeliği) m.32 ve m.40 hükümlerinde uzlaşma davetinin marka vekiline yapılması halinde vekile, durumu derhal asile bildirme yükümlülüğü getirilmiş; tarafların uzlaşma yoluna başvurması halinde itiraz incelemesinin üç ay erteleneceği, bu üç aylık süre içinde tarafların

[6] SMK'de her ne kadar "uzlaşma" ifadesi tercih edilmişse de bu ifade ile kastedilen arabuluculuk sürecidir. Zira SMK'nin uzlaşmaya ilişkin hükümlerinin devam eden cümlelerinde, uzlaşma ile ilgili hususlarda Arabuluculuk Kanunu hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

birlikte başvurusu halinde sürenin üç aya kadar uzatılabileceği ve Arabuluculuk Kanunu'na paralel olarak, uzlaşma süreci devam ederken hak düşürücü sürelerin işlemeyeceği ifade edilmiştir.

DAVA ŞARTI OLAN ARABULUCULUĞA TABİ SINAI MÜLKİYET UYUŞMAZLIKLARININ TESPİTİNDE ESAS ALINACAK ÖLÇÜTLER

Fikrî mülkiyet haklarına ilişkin ihtiyari arabuluculuğun yaygınlaştırılması çalışmaları devam ederken, 7155 sayılı Kanun'un ticari davalarda dava şartı olan arabuluculuğa ilişkin hükümleri yürürlüğe girmiş ve fikrî mülkiyet haklarına ilişkin uyuşmazlıkların bir kısmı bakımından da arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı haline getirilmiştir. Arabuluculuk Kanunu, 7155 sayılı Kanun ve TTK hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; fikrî mülkiyet haklarına ilişkin bir uyuşmazlığın dava şartı olan arabuluculuk kapsamında olup olmadığı'nın tespiti için; uyuşmazlığın aşağıdaki ölçütler dikkate alınarak incelenmesi gerekmektedir. Belirtilen ölçütlerin tamamı sağlanıyorsa, uyuşmazlığın dava şartı olan arabuluculuğa tabi olduğu sonucuna varılabilecektir. Söz konusu ölçütler şunlardır:

- **Uyuşmazlık Genel Anlamda Arabuluculuğa Elverişli Olması:** Arabuluculuk Kanunu m.1/2 hükmüne göre; yabancılık unsuru taşıyanlar da dâhil olmak üzere, ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümlenmesi aşamasında arabulucuya başvurulabilmektedir. Bu bağlamda; sulh, kabul ve feragat ile sonuçlandırılmayan davalar arabuluculuğa elverişli değildir.
- **Tarafların Tacir Olup Olmaması:** Tarafların tacir olup olmaması, kural olarak, dava şartı olan arabuluculuğa tabi fikrî mülkiyet uyuşmazlıklarının tespiti bakımından herhangi bir önem arz etmemektedir. Bununla birlikte TTK m.4/1 hükmüne göre; herhangi bir ticari işletmeyi ilgilendirmeyen fikir ve sanat eserlerine ilişkin haklardan doğan davalar ticari dava olmadığı için dava şartı olan arabuluculuğa da tabi değildir. Çok sınırlı uygulama alanı bulan bu hükmün tipik örneği; akademik camiadaki intihallerdir. Tacir olmayan akademisyenlerin birbirlerinin eserleri üzerindeki hak ihlallerinin davaya konu olması halinde, bu hak herhangi bir ticari işletmeyi de ilgilendirmediği için davanın, ticari dava olarak nitelendirilmesi, dolayısıyla dava şartı olan arabuluculuğa tabi olması mümkün değildir.
- **Uyuşmazlık Fikrî Mülkiyet Mevzuatında Öngörülen Hususlardan Doğması:** TTK m.4 hükmünde hukuki dayanağını bulan bu ölçütteki "fikrî mülkiyet mevzuatı" sinai mülkiyet hakları ve telif hakları başta

olmak üzere fikrî mülkiyete dair diğer düzenlemeleri de kapsamaktadır. Bu ölçüt bakımından değinilmesi gereken en önemli nokta; yalnız fikrî mülkiyet mevzuatında açıkça belirtilen davaların değil; bir dava olarak açıkça belirtilmese de diğer şartları da sağlaması şartıyla fikrî mülkiyet mevzuatında yer alan hususlardan doğan tüm hukuk davalarının kapsamda olduğudur. Bu noktada değinilmesi gereken bir başka husus ise fikrî mülkiyet mevzuatında yer almamakla birlikte, diğer mevzuatlardaki fikrî mülkiyet hukukuna ilişkin davaların TTK m.4 hükmüne göre ticari dava olup olmadığıdır. Belirtilen duraksamanın giderilmesinde TTK m.4/1,d hükmünün gerekçesi yol gösterici olacaktır. Gerçekten ilgili hükmün gerekçesinde^[7] “(d) bendinde, TRIPS ile WIPO anlayışına ve dünya literatüründeki gelişmeye uygun olarak “Fikrî mülkiyet hukukuna” ibaresine yer verilmiş; ayrıca bu alanın dallarının adını sayma yöntemi terk edilerek, hükmün kapsamı genişletilmiştir. Çünkü, kavram TRIPS ile WIPO’nun terminolojisine uygun olarak *inter alia* fikir ve sanat eserlerine, markalara, patentlere, faydalı modellere, endüstriyel tasarımlara, coğrafi ad ve işaretlere, bitki çeşitleri ve ıslah haklarına, elektronik devrelerin topografyalarına, açıklanmamış bilgilere ilişkin mevzuatı ifade etmektedir. Açıklanmamış bilgiler hariç fikrî mülkiyet kapsamına giren bütün konular Türk hukukunda düzenlendiği için, söz konusu bentte, sayma yöntemi yerine dalları ifade eden kavramın kullanılması gerekliydi.” ifadeleri yer almaktadır. Gerekçede, “mevzuat” sözcüğü ile yalnız fikir ve sanat eserlerine, markalara, patentlere, faydalı modellere, tasarımlara, coğrafi ad ve işaretlere, bitki çeşitleri ve ıslah haklarına, elektronik devrelerin topografyalarına, açıklanmamış bilgilere ilişkin mevzuatın ifade edildiği belirtilmiştir. Bu bağlamda fikrî mülkiyet mevzuatında öngörülmemekle birlikte diğer mevzuattaki fikrî mülkiyete hukukuna ilişkin davalar, her iki tarafın ticari işletmesiyle ilgili değilse, ticari dava olarak nitelendirilemeyecek ve dava şartı olan arabuluculuğa tabi olmayacaktır.

- **Uyuşmazlık Konusunun Bir Miktar Paranın Ödenmesi Olan Alacak veya Tazminat Talebi Olması:** Fikrî mülkiyet mevzuatında öngörülen hususlardan doğan uyuşmazlıkların dava şartı olan arabuluculuğa tabi olabilmesi için uyuşmazlığın konusunun bir miktar paranın ödenmesi olan alacak veya tazminat talebi olması gerekmektedir. Bu bağlamda konusu belirtilen nitelikte olmayan davalar bakımından, dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı değildir. Bu noktada değinilmesi gereken önemli bir husus da konusu bir miktar paranın ödenmesi

[7] Bkz; <http://www.ticaretkanunu.net/turk-ticaret-kanunu-madde-gerekceleri-baslangic-madde-1-10/>, (25.2.2019)

olan alacak veya tazminat talepleri ile birlikte bu kapsamda olmayan taleplerin aynı davada ileri sürülmesi durumunda, ayrı bir davada talep edilmeleri halinde dava şartı olan arabuluculuğa tabi olmayacak talepler bakımından da arabulucuya başvurunun dava şartı olup olmadığı sorudur. Uygulamada dava şartı olan arabuluculuğa kapsamındaki taleplerle birlikte bu kapsamda olmayan taleplerin aynı davaya konu edilmesi ve dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmamış olması halinde; bazı mahkemeler dosyanın tefrik edilmesine, dava şartı olan arabuluculuğa tabi talepler bakımından davanın, dava şartı yokluğundan reddine, diğer talepler bakımından davanın tefrik edilen dosya üzerinden devamına karar verirken; bazı mahkemeler ise davanın, tüm talepler bakımından dava şartı yokluğundan reddine karar vermektedir. Kanaatimizce, dava şartı olan arabuluculuk kapsamında yer almayan talepler için, kapsamda yer alan taleplerle birlikte arabulucuya başvurulmasında bir sakınca olmamakla birlikte, belirtilen durumda arabulucuya başvurulmaksızın açılan dava bakımından tefrik kararı verilerek, dava şartı olan arabuluculuk kapsamında yer almayan talepler bakımından davanın görülmesine devam edilmesi, hukuka ve hakkaniyete daha uygundur. Aksi takdirde, davacı mevzuatta yer almayan bir yükümlülük altına sokulurken, davacının hak arama hürriyeti de sınırlanmış olacaktır.

SMK'DE KAPSAMINDA DAVA ŞARTI OLAN ARABULUCULUĞA TABİ UYUŞMAZLIKLAR

22.4.2004 tarihli ve 5147 sayılı Entegre Devre Topoğrafyalarının Korunması Hakkında Kanun'da (5147 sayılı Kanun) ve 5.12.1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nda (FSEK) öngörülen hususlardan doğan davalar bir kenara bırakılacak olursa; yukarıda belirtilen ölçütlerin SMK'ye uygulanması neticesinde, SMK'de öngörülen hususlardan doğan aşağıdaki davalar bakımından, dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olmasının dava şartı olduğu değerlendirilmektedir:

- SMK m.27/4 hükmüne göre; markanın hükümsüzlüğü ve iptali kararından önce kurulmuş sözleşmeler uyarınca ödenmiş bedelin iadesine ilişkin davalar.
- SMK m.51/3 hükmüne göre; coğrafi işaretin ve geleneksel ürün adının hükümsüzlüğü kararından önce kurulmuş sözleşmeler uyarınca ödenmiş bedelin iadesine ilişkin davalar.

- SMK m.74 hükmüne göre çalışanlar tarafından yapılan tasarımlara ilişkin hak talebinde bedelin belirlenmesine ilişkin davalar.
- SMK m.79/3 hükmüne göre; tasarımın hükümsüzlüğü kararından önce kurulmuş sözleşmeler uyarınca ödenmiş bedelin iadesine ilişkin davalar.
- SMK m.88 hükmüne göre; kanuni tekel kapsamında patent sahibinin devrettiği haklar nedeniyle talep edebileceği bedele ilişkin davalar.
- SMK m.124/6 hükmüne göre; gizli patent nedeniyle patent başvuru sahibinin Devlet'e karşı açacağı tazminat davaları.
- SMK m.127 hükmüne göre; patent hakkının devrinden veya lisans verilmesinden kaynaklı sorumluluk nedeniyle açılacak tazminat davaları.
- SMK m.133 hükmüne göre; zorunlu lisans bedelinin belirlenmesine ve talebine ilişkin davalar.
- SMK m.134 hükmüne göre; ek patentte zorunlu lisans bedelinin belirlenmesine ve talebine ilişkin davalar.
- SMK m.136/1 hükmüne göre; zorunlu lisans bedelinde değişiklik yapılmasına ilişkin davalar.
- SMK m.136/2 hükmüne göre; patente ilişkin zorunlu lisansın iptali nedeniyle açılacak tazminat davaları.
- SMK m.139/2 hükmüne göre; patent sahibinin ağır ihmali veya kötüniyetli olarak hareket etmesinden dolayı patentin hükümsüz kılınması halinde zarar görenlerin açacağı tazminat davaları.
- SMK m.139/3 hükmüne göre; patentin hükümsüzlüğü kararından önce kurulmuş sözleşmeler uyarınca ödenmiş bedelin iadesine ilişkin davalar.
- SMK m.148/3 hükmüne göre; önalım hakkının kullanılmasına ilişkin davalar.
- SMK m.149/1,ç; m.150 ve n.151 hükümlerine göre; sınai mülkiyet hakkına yönelik tecavüz nedeniyle uğranılan maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılan davalar.
- SMK m.156/2 hükmüne göre; TÜRKPATENT'in kararlarından zarar gören kişilerin TÜRKPATENT aleyhine açacakları ve konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacaklar ve tazminat talepleri hakkındaki davalar.

SONUÇ

Sınai mülkiyet haklarına ilişkin uyuşmazlıklar da dâhil olmak üzere, dava şartı olan arabuluculuk kapsamındaki ticari uyuşmazlıklar bakımından; gerek uygulamanın toplum nezdinde içselleştirilmemesi gerekse uygulayıcıların tereddütleri nedeniyle bir kısım sorunlarla karşılaşmaktadır. Bunun yanında fikrî mülkiyet hukukuna dair mevzuatta öngörülen hususlardan doğan davaların dava şartı olan arabuluculuğa tabi hale gelmesiyle birlikte, özellikle hangi uyuşmazlıkların kapsamda yer alıp almadığı noktasındaki tartışmalar devam etmektedir. Kanaatimizce bu tartışmalar belirli bir süre sonra uygulama birliğinin sağlanmasıyla sonuçlanacaktır. Bunun yanında mesleki deneyimlerimiz göstermektedir ki sınai mülkiyet uyuşmazlıklarının büyük bir bölümü taraflar arasındaki süregelen çekişmelerden kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda, uzun bir geçmişe sahip uyuşmazlıklara taraf olanların, dava şartı olan arabuluculuk kapsamında bir araya gelmesi ve süreci anlaşmayla sonlandırması halinde; dava şartı olan arabuluculuğun, muhtemel idari ve hukuki uyuşmazlıkların önüne geçilmesi gibi ikincil nitelikte olumlu sonuçları da olacaktır. 7155 sayılı Kanun'un hazırlık sürecinde edindiğimiz izlenimlere göre; dava şartı olan arabuluculuğu tabi olmayan fikrî mülkiyet uyuşmazlıkları ile tüketici mevzuatında öngörülen uyuşmazlıklar başta olmak üzere, hukuk uyuşmazlıklarında zorunlu arabuluculuğun kapsamının genişletileceği değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

Prof. Dr. Cennet Engin DEMİR, Temel Arabuluculuk Eğitimi Katılımcı Kitabı, Bölüm 1 Giriş, Editörler Doç. Dr. Ali YEŞİLİRMAK, Dr. Kismet KEKEÇ, Ankara 2017.

<http://www.adb.adalet.gov.tr/arabuluculukkatilimcielkitabi.pdf> (25.02.2019.)

<http://www.adb.adalet.gov.tr/> (25.02.2019)

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tbmm_internet.anasayfa (25.02.2019)

<http://www.ticaretkanunu.net/> (25.02.2019)